

SOC458 antropologie, tělo a medicína

Vyučující: Eva Šlesingerová, PhD.

Kdy a kde: čtvrtek 18-19:30 v místnosti U32

Přednáška + seminář

Ukončení: Zkouška (6 ECTS)

Konzultační hodiny:

Eva Šlesingerová (čtvrtek 16-17h, 349)

Abstrakt: Kurz provádí studující základními perspektivami, ze kterých sociální věda analyzuje téma těla a tělesnosti. Všímá si těla jako společenského a kulturního objektu a zároveň jako aktéra sociálních procesů. Na vybraná témata budeme nahlížet z pohledu sociální antropologie.

Hodnocení a podmínky absolvování kursu:

60% - esej na vybrané téma, 7 000 - 10 000 znaků včetně poznámek pod čarou a literatury; výběr relevantního tématu a jeho zpracování pomocí k němu vztažených konceptů/analytických nástrojů a interpretace je ve vaší kompetenci a bude součástí hodnocení. Z obecných nabízených témat si vyberte konkrétní téma. Kriticky použijte literaturu z kurzu. Návrh tématu v rozsahu 1-2 stran odevzdejte do odevzdávání do 11.11.2010

40% - zkouška

K úspěšnému absolvování je třeba získat minimálně **60%** bodů.

Časový rozvrh kurzu:

1. týden (23.9.)

Organizační setkání. Úvod do tématu

2. týden (30.9.)

Antropologie a tělo/a, Co je o tělo? Nemoc vs. Zdraví

(kolik máme těl, dualismus duše a těla, tělo jako diamant, tělo jako břemeno...)

Četba:

Miner, Horace. 1956. Rituál těla u kmene Nacirema.

Doplňující četba:

Nancy Scheper-Hughes, Margaret M. Lock. „The Mindful Body: A Prolegomenon to Future Work in Medical Anthropology“, *Medical Anthropology Quarterly*, New Series, Vol. 1, No. 1 (Mar., 1987), pp. 6-41

Haraway, Donna J. 1991. „The Biopolitics of Postmodern Bodies: Constitutions of Self in Immune System Discourse“. In *Simians, Cyborgs, and Women. The Reinvention of Nature*. New York: Routledge, pp. 203-230.

3. týden (7.10.)

Antropologie, medicinmani a medicíny, etnografie medicíny

Šarlatáni, mastičkáři a nemocnice na kraji města

Četba:

Byron Good. 1990. *Medicine, rationality, and experience: an anthropological perspective*. Cambridge University Press

Annemarie Mol. 2002. *The Body Multiple: Ontology in Medical Practice*. Durham NC and London: Duke University Press (kapitoly 1. a 6., str. 1-28 a 151 - 183)
Illich, I. Limits to medicine: Medical Nemesis, the Expropriation of Health
Glick, L. B. 1967. „Medicine as an Ethnographic Category. The Gimi of the New Guinea Islands“ in *Ethnology*, p.31-46

4. týden (14.10.)

DNA, genom a člověk, embryo

Biopolitika/Biomoc, Epigenetika/Příbuzenství (etnicity a kořeny)

Biomoc a politika rasy dnes

Četba:

Skinner, David. 2007.(2006). „Rasializované budoucnosti: Biologismus a měnící se politika identity“. In: Sociální studia (Rasa). Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, 4/2007, s.53-80. ISSN 1214-813X

Mulkay, Michael. 1997. *The Embryo Research Debate: Science and the Politics of Reproduction*. Cambridge: Cambridge University Press

Margaret Lock, Vinh Kim Nguve. 2010. *An Anthropology of BioMedicine*. Blackwell.

5. týden (21.10.)

Etnopsychiatrie/ Abnormální

Četba:

Nancy Scheper-Hughes. 2001. *Saints, Scholars, and Schizophrenics. Mental Illness in rural Ireland*. University of California Press: Berkeley.

Foucault, Michel. *Abnormal: Lectures at the College de France, 1974-1975*

Roberto Beneduce. *Politics of Healing and Politics of Culture: Ethnopsychiatry, Identities and Migration*

Atwood D. Gaines. *Ethnopsychiatry: The Cultural Construction of Professional and Folk Psychiatries* (S U N Y Series in Medical Anthropology)

6. týden (28.10.)

státní svátek

7. týden (4.11.)

čtecí týden

8. týden (11.11.)

Sexuality

Berdache, Intesexualita, kulturní a medicínská konstrukce pohlaví

Četba:

Emily Martin. 1996. *The Egg and the Sperm: How science has constructed a romance based on stereotypical male-female roles*. edited by Evelyn Fox Keller&Helen Longino, Oxford Readings in Feminism, Oxford University Press

Malinowski Bronislav. 2007(1927). *Sex a represe v divošské společnosti*. Praha:SLON (1.část)

Alice Domurat Dreger. 2009. *Hermafroditi a medicínská konstrukce pohlaví*. Praha: Triton

9. týden (18.11.)

Etnografie bez/mocných těl, mrtvá těla, ne-živá těla

Četba:

Murphy, R.F. 2001. *Umlčené tělo*. Praha:Sociologické nakladatelství.(1.a 2.část, str.17 - 132)

Bloch, Maurice, and Jonathan Parry, eds. *Death and the Regeneration of Life*. Cambridge: Cambridge University Press, 1982.

Materiál do debaty:

1) http://ona.idnes.cz/novy-trend-v-cesku-umela-miminka-k-nerozeznani-od-zivych-pkv-/deti.asp?c=A100802_170849_deti_jup

2) Výstava Joela-Petera Witkina - <http://www.dum-umeni.cz/cz>

10. týden (25.11.)

porod, IVF

Četba:

Robbie, E. Davis-Floyd, Carolin Sargent. 1997. *Childbirth and authoritative knowledge. Cross-cultural Perspective*. University of California Press:Berkeley

11. týden (2.12.)

Menstruace

Četba:

Knight, Chris. 1991. *Blood Relations: Menstruation and the Origins of Culture*, Yale University Press, New Haven & London, 1991.

Knight, Chris: *Menstruation as Medicine*

<http://www.chrisknight.co.uk/wp-content/uploads/2008/07/menstruation-as-medicine-pdf.pdf>

12. týden (9.12.)

promítání filmu Moon inside you

13. týden (16.12.)

závěrečné setkání nad tématy esejů, prezentace témat